

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literară si economică.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiulu abonamentului :	Pretiulu insertiunitoru :	Corespondintele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutulu pedagogic-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—er.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
Pentru Romani'a si străinatate pe anu 7 " — "		
" " " " j. a. 3 " 50 "		

Cetirea in scól'a poporala.

Sunt ocupatiuni, cari ori cât de desu le repetiesce cineva, au unu deosebitu interesu, si i-facu chiar o placere. In categori'a acestoru occupatiuni se numera fara indoiéla si cetirea in scól'a poporala. Ori cât de multu aru cefi aci scolarii, se pare, că totu nu cetescu de ajunsu, cand cugetàmu la valórea, ce o are pentru viétila deprinderea si gustulu spre cetire, ca motorulu principalu alu cunoșcientelor omului. De aceea este fôrte tristu pentru o scóla elementara, carea nu-si face detori'a cu tóta scumpatatea in acâsta pri-vintia, cand scim, că unulu din cele mai mari folóse, ce-lu care unu pruncu din scól'a elemen-tara este deprinderea in cetirea corecta. Cu dreptu cuventu dice Diesterweg, că desteritatea scolariloru in cetire este cea mai buna cinosura pentru a pute judecă preste totu starea scólei. Din cetire se vede mai bine gradulu de cultura, la carele s'a inaltiatu unu scolarin.

Erá unu timpu, in care invetiatoriulu priviá órele de cetire ca nesce óre de repaosu pentru sene. Astadi acâsta credintia a disparutu, si scól'a poporala moderna trebue se privésca cetirea de unu lucru principalu, unu lucru, carele recere mare atentiune dela invetiatoriu. De aceea se pune atât'a pondu pe cetire in planulu de invetiamentu alu scóleloru nóstre si in orice planu lucratus dupa principiele pedagogiei moderne.

La cetire trebue se avemu in vedere mai nainte de tóte, că scolariulu se *esprime corectu* singuratecele sonuri, atât vocalele cât si consonantele. Aici se nu i-iertàmu nimicu, se nu lasàmu se tréca nimicu reu esprimatu, si se-lu deprindemu a ceti cu acea desteritate si in tonulu, ce-lu observéza in vorbirea libera. Pentru ca se ajungemu scopulu acest'a, respective pentru că scolariulu se-si insusiésca technic'a cetrei, trebue se aiba invetiatoriulu mai pre sus de tóte multa pacientia, se indrepteze tóte gresielele, ce

le ar observá, ér pe scolarii mai neajutati se-i puna se cetésca mai adesea si mai multu. Bucatile cetite odata pe langa indreptările facute de elu se le repetiesca apoi, cu scopu că scolariulu se-si capsege destula sigurantia.

Deosebimu trei soiuri de cetire, si anume : mechanica, logica si estetica. Cu cea d'antaiu ne ocupàmu cu scolarii clasei antaiu si a dou'a. De aci incolo trebue se pretindemu, că scolarii se si intieléga ceea ce cetescu, se intoneze corectu, si se observeze interpunctiunile. De aceea bucatile de cetire trebue se fia acomodate gradului de desvoltare alu prunciloru, si cuprinsulu loru se li-se esplice. Pentru ca se pótă petrunde prunculu intielesulu celoru ce le cetesc, este de lipsa se-lu lasàmu se cetésca bucăti mai scurte dar intregi, pentruca intrerupendu-lu dupa ce a cetitum numai câteva sire séu diceri, elu nu pótă cunóscce intielesulu, si astfelui nu pótă esprimá si intoná corectu. Fiacare bucate de cetire sè-se esplice de invetiatoriu, cu scopu ca pruncii se cunóscce cuprinsulu, si se intieléga cuvintele ne-cunoscute si mai greu de intielesu, ér dupa aceea sè-se repetiesca de prunci odata séu de doue ori.

La cetirea frumósa avemu se ingrigimu, că prunculu se petrunda in spiritulu bucăti de cetire, si se cunóscce reportulu, in care sta aceea ce cetim u inim'a nóstra. Cetirea frumósa (declamatorica, estetica) o folosimus mai cu séma la poesii si in pros'a oratorica. Ea este espressiunea sem-tiementelor depuse in bucat'a de cetire. Acâsta espressiune se intempla prin ridicarea séu afundim'a tomului prin tempo mai iute séu mai incetu, prin tar'a si accentuarea acomodata cuprinsului etc. Directiunea in declamare ni o da tot-deun'a cuprinsulu piesei ce o declamàmu. Altcum vomu declamá d. e. o poesia eroica, altcum un'a ce esprima durere. La instructiunea prunciloru in cetirea frumósa (declamare) lucrulu de capetenia este, că se grigimu, că prunculu se intie-

léga, si se semta ceea ce exprima. Altcum neintielegendu si nesemtiendu scolarialu ceea ce exprima, incepe a afecta si a perde naturalitatea necesaria a se observa cu strictetia in tóte.

Orele de cetire trebue se fie pentru invetiatoriu o ocupatiune cu multu interesu si placuta. Elu trebue se introduca pe scolari a cetire prin o espunere scurta a cuprinsului, cu scopu ca se desvólte in ei atentiunea. Din cand in cand se puna pe scolari se cetésca si fara acésta introducere, ér dupa aceea se-ii intrebe cuprinsulu celoru cetite cu scopu ca se-i deprinda, si se provoce intr'ensii interesulu spre cetire, cá astfelui dupa ce iesu din scóla se pótá sè-se eualifice si singuri prin activitate propria.

Urmandu scól'a elementara astfelui va crescere o generatiune, pentru carea cartea va fi o adeverata trebuintia, si astfelui va lucrá la desvoltarea literaturei si la crearea unui poporu intelligentu.

Tienut'a Serbiloru facia de Romani in caus'a despartirei ierarchice.

Romanii, cari locuescu in pamentulu acest'a, mai bine de 17 secli, au avutu ierarchi'a loru nationala neintreruptu inca de pe timpulu descalecàrii loru aici, fundata de *Clemente romanulu*, esilatu la *Chersonesi'a*, unde au suferit martiriu si au meritatu a se numi primulu dintre martirii romani crestini din *Daci'a Trajana*. Cumca romanii au avutu ierarchi'a loru inca de la inceputu se vede si din actele concilielor ecumenice si locale, unde au luat parte si Episcopii romani din ambele Dacii, *Trajana* si *Aureliana*. Romanii au intorsu la Crestinismu multe cete de pagani, cari au navalit u din fundulu *Asiei*, si ca atari au mare meritu intru respandirea civilisatiunei si umanitatii crestine.

Romanii au avutu ierarchi'a loru, si pre timpulu venirii serbiloru in aceste parti, intemplata in sut'a 18, preecum: Archiepiscopia la *Alba-Iulia* in Transilvania, cu sufraganele ei Episcopate din acea tiéra, din Ungari'a si Banatu. Inse fiindu că tocma pe timpulu venirii serbiloru s'a intemplatu pentru Romanii Austriaci nenorocirea aceea mare, de Archiepiscopulu loru, dinspreuna cu unii protopopi si ómeni, — caci Episcopi nu cetim se fia trecutu in siedinti'a a IV. din 5. septembrie a sinodului metropolitanu din anulu 1700 — de au trecutu la unire cu *Pap'a Romei*, si pentru că pe romanii tenaci religiunei loru stebune, mai usioru si mai en inlesnire se-i inpinga si atraga in bratiele unirei, Episcopatele loru devenite vacante prin repausarea Episcopiloru apesati de sarcin'a betranetiei loru, nu s'au suplenit prin altii, ci s'au sustinutu in vacantia mai bine de 80 de ani, ba unele s'au nimicitu cu totulu. — Romanii in aceste timpuri vediendu-se fara episcopi, de buna voi'a loru alergara, cei din Transilvani'a la conationalii loru vecini din *Roman'a*, cesti din *Ungari'a* si *Banatu* la coreligionarii loru serbi pentru mangaiarea loru sufletésca. Serbii vediendu pe romani fara de capi bisericesci, umblandu si ratacindu ca vai de ei, incolo si incocci, pusera man'a pre ei, fara a fi cerutu séu a li se fi datu licentia dela cineva spre acésta. Abia

pusera serbii man'a pe romani si pe avereia loru, de locu si profitara de causa. Mai antaiu contrasera episcopatele romane din *Caransebesiu* si *Mehadi'a* in celu serbescu din *Versietiu*, celu din *Lipov'a* si *Temisióra* in celu serbescu dia *Temisióra*, si celu din *Jenopolea* si *Oradea-mare* in episcopatalu din *Aradu*. Apoi scósera cartile, inscriptiunile, insigniele, preotii, monachii si invetiatorii romani, de prin biserici, manastiri si scoli, si in loculu loru pusera serbi, ér cá romanii se nu mai cugete candva la biseric'a si nationalitatea loru, si pentru de a-i tiené in intunerecu, ca se nu se destepte, séu dupa cum dice fericitulu *Moise Nicóra* in petit'uea romaniloru Aradani catra Imperatulu Francisc I. că Episcopii serbesci „*la mare numeru de romani au impededatu si au întardiatu luminarea*“, au inchis manastirile si scoliile din naintea loru. De preoti, caci de episcopi nici vorba nu erá, aplicau pre cei mai simpli si fara sciintia individi romani, cari numai la servilismu se precepeau. Astfelui le-succese serbiloru a scóte si cea mai de pe urma umbra de remasitie romane, de prin biserici, manastiri si scoli, si inca fara nici o temere de responsabilitate. Nu aveau de cine se teme, si nu erá cine se le stea in cale, caci romaniloru, nu numai le lipseau capii bisericesci si politici, de cari serbii aveau, ci erau lipsiti inca si de medilóce si ocasiune, de a se pute intruni, consultá si conluerá la fericirea si inflorirea bisericiei loru nationale. Ei erau stersi chiar si din carteza natiuniloru vetiuitore, si colocuitorie, privindu-se cei uniti cu Roma de papistasi, éra cesti neuti uniti de serbi!

Prim'a incercare pentru castigarea drepturilor politice si bisericesci nationali a romaniloru, s'au facutu la 1785, prin renumit'a rescóla a romaniloru din Transilvani'a, sub conducerea renumitiloru conducatori *Nicolae Ursu* — *Horea*, *Closca* si *Crisianu*. Ori cát de reu a reesitu acésta incercare pentru romani, si ori cát de tragica fine a avutu pentru conducetori loru, totusi aduse multu folosu romaniloru, pentru că prin ea mai antaiu se redestépta in romanii semtiulu de libertate si emancipare, si alu doilea ea facu pe curte si natiunile colocuitorie a cugetá mai bine despre romani. Se pote dice, că acésta incercare a servit de primulu signalu si de baza tuturor celoralte incercarii pentru recastigarea drepturilor politice si bisericesci nationale, pentru care *Horea* si *Closca* merita cea mai mare recunoscintia din partea romaniloru. Imperatulu *Iosifu II*, dupa acésta rescóla, si dupa unu restimpu mai bine de 80 de ani dela facut'a unire, si supunerea bisericiei nóstre prin serbi, ne dede episcopu nationalu in Transilvani'a, care astadi pôrte titlulu de metropolitu alu romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a.

Dupa acésta in anulu 1812 s'au ridicatn la *Aradu preparandia*, pentru cultur'a si civilisatiunea romaniloru gr. or. din Ungari'a si Banatu, a carei deschidere intemplata in 3/15. noiembrie anulu aminutu, s'au anuntiatu romaniloru din dieces'a Temisiorei cu urmatorele cuvinte ale protopopului de nationalitate romana *Vasiliu Georgeviciu*: „astadi este diu'a de prasniire a numelui nostru, că astadi este incepertulu inchipuirei si norocirei poporului si urmatoriloru nostri“, (a-se vedé circularele consistoriale din 24 si 26 octombrie 812). Acésta preparandia n'a servit numai pentru cultur'a si civilisatiunea romaniloru gr. or. din Ungari'a si Banatu, ci ea a fost asilulu natiuniei in aceste timpuri grele. Aici se adunau romanii din tóte portile, si aici sub intie-

lăpt'a priveghiare a braviloru profesori, *Paulu Iorgoviciu, Constantinu Diaconoviciu Loga, Ioanu Mihutiu si Dimitrie Cichindealu* se consultau despre eliberarea bisericiei, din manile serbilor. Aici s'au desvoltat apoi mai cu séma ideia de nationalitate si ideia de independintia si autonomia ierarchica a bisericei nóstre. Asia la anulu 1814 clerulu si poporulu romanu din dieces'a Aradului prin plenipotentiatulu seu, neuitatulu *Moise Nicóra* petitionà la Imperatulu pentru a li se dà la Aradu episcopu „de nému romanu, cu sangele si cu inima romanu,” caci cei serbesci prin violenii'a si maestriile loru au tienutu si tienu pre romani in orbia, ca se nu se pôta luminá. Serbii aveau ierarchi'a loru bine sistematizata si organisata, aveau o nobilime mare si avuta, si aveau unu congresu nationalu, unde se puteau aduná si deliberá asupra causelor si a facerilor loru bisericesci nationali.

(Va urmá.)

In cestiunea Fondurilor Comune.

(Fine.)

Parintele Episcopu Chesarie cu ocasiunea instârii Sale in Buzeu dice: cä inteleghinti'a nóstra e inimica natiunei sale, si patriei („Ialomit'a“ din 9 maiu 1876.) In „Albina“ sub nrulu 21 a. 1871 dice cineva, cä intelighinti'a aplicata la posturi, la oficia se nisuesce a se aratá pentru Romani asemenea colegilor sei M. — Acesti Auctori, dupa a mea pricepere, in acel'a intielesu convinu, cä intelighintia, in care credu esceptiuni, fara caracteru nationalu, fara cugetu la interesulu „venitoriulu natiunei, in vedere are numai interesulu seu materialu, de unde se pôte conchide, cä si ideia despartirei fondului isvoresce din intelighinti'a representanta in sinode séu congresu. Videant consules ne respublika detrimentum patiatur.

Aci in privinti'a fondului greu e a aratá fapte positive, dar comparatiunea cu Asociatiunea L. Romana amintita, indirectu va demustrá caracterulu inteleghintiei, speranti'a venitoriului pentru fondulu impartituu.

Asociatiunea L. in intielesulu statutelor destinate prin cetirea articlilor alesi a desceptá, si prin conversare a stringe legatura simpatica intre poporu si inteleghintia, caci acei 2 factori, desceptarea la legalitate, si simpatia intre poporu si inteleghintia numai la olalta au stima si pretiu in societate, deci erá se fia pentru natiune unu institutu de mare importantia, in adunarea generala constituanta protocolarmente au alesu oficiolatulu de administratiune, si au decisu, cä din venitulu anualu $\frac{1}{3}$, sè-se capitaliseze, $\frac{2}{3}$ pentru stipendie si trebuințele Asociatiunii, ce in aceea di s'an si efectuitu; de aci incolo pentru essaminarea afacerilor oficiului din tota adunarea generala se numeau diverse comisii. Acestea in totu anulu reportau cä tote se afla in randu bunu, progressivu, pana candu in anulu din urma comisiunea socotiloru a descoperit, cä socotile defectuoase nu se potu revede.

Publiculu uimitu acceptá, cä cinev'a spre salvarea onorului respectivilor manipulanti, va promite emendarea gresieleloru, rectificarea socotiloru; dar V. Directorulu a respunsu, cä ofertele nu intra, pentru lips'a baniloru Asociatiunea nu mai pôte respondere chiamarei sale, si pentru incassarea baniloru s'an facutu pasi.

Acuma combinatiunea reportului despre socota, si respunsulu V. Directorului considerandu si acea giurstare, cä oferentul pretinsi debitori, in urmarea provocarei din partea fiscului, au rechiamatu, cä nu sunt datori, — ore nu arata destulu, cä manipulantii oficiolatului si membrii comisiunilor cadu in mare prepusu, cä toti au consemitu? judece etitoriu.

Ce aci se dice inca nu e de ajunsu, caci s'oru aflatu unii putini, cari din punctu de vedere alu adeverului, oru cerutu adunare generala, din care s'au numit comisiune pentru essaminarea actelor, a starei institutului, dar ast'a inca amana lucrulu peste mesura, pe langa tote, cä pentru restituirea statului Asociatiunei dara se mai asta din aceste positiuni sciute:

Din caducitatea lui Chrestici 5000 fl. — Din venitulu anuariu $\frac{1}{3}$ in restimpu de câtiv'a ani capitalisata; — venitulu din Loteria circa 2000 fl. s. a., care formau capitalu inalienaveru.

De aci consequent'a intielépta ar fi, cä in cei patati, la Asociatiunea readusa se nu se mai puna credientu.

Epitropi'a fondurilor com. purcede strinsu, sub inspectiunea sén directiunea comisiunei delegate de 2 diecese, dupa unu proiectu de administratiune care nu numai pentru cei ce iau imprumutu, e onerosu; ci pote fi prejudicios si pentru fondu.

Pentru asemanarea acestor 2 institute e dôra de ajunsu de asta data cä efectulu manipulatiunei fara respundere lu-vedem la Asociatiune, a fondurilor dôra numai se pregatesce prin impartire latiendu-se si asemnandu-se manipulatiunea peatru mai multi individi dara nu destul de animati, cum dice d. Eppu Chesarie, si nici decum din panctu de vedere economicu.

Esperienti'a bogata intaresce, cä progresulu stà in proportiunea puterei lucratoriei, (divide et vince) deci impartirea mai cu dreptulu se pote dice fundumentulu regresului.

Motivulu acel'a, cä acuma s'ar puté cumperá mosii cu $\frac{1}{2}$, séu mai scadiutu mi-ar placé se nu se fia auditu de feliu in publicu; de un'a parte caci fondulu acest'a nationalu, bisericescu si scolasticu, langa care se recere morală, se nu ni bucurânu de scaderea cuiu'a provenita dela fatalitatea peste totu sentita; de alta parte putemu avé inimici, mai vertos dintre cei ce oru purtatu speranti'a unificarei, care motivele nóstre sinistru splicandu aru dice poporului simplu, cä capii bisericei nóstre se bucura de caderea nóstra, si mosiile nóstre voru se le cumpere cu banii adunati dela mosii-stremosii nostrii, ce pote degenera in atiatura.

Altcum motivulu acest'a in sine e falsu, caci cascigulu adeveratu a unui fondu nationalu bisericescu nu sta in sporirea materialismului; ci sta in latirea moralului; in inmultirea institutiilor de cultura; in repararea armoniei intre poporu si inteleghintia, dela care aterna puterea natiunei.

Asemenea scergerea reminiscentelor fondului ar servi numai de insielatiune, pentruca:

Fondulu, si decretul care a aplicidat infintarea, sunt fapte complinite, sunt clare.

In comunitatea administratiunei se cuprinde forma, care pretinde unitate a fondului, cä din venitulu totalu sè-se ajutore bisericele si scolile;

Cuvintele serbesci din numirea séu definitiunea fondului remanu a se puté romanisá, in cât cä consecutia legala si naturala se pote legitimá.

Dela Serbi nu am primitu, si nu amu pututu primi altu fondu, decât o parte din fondulu comunu inalienaveru.

Considerandu tóte, cát am disu spre intarirea opiniunei mele contrarii impartirei, cu privintia la venitoriu, credu, că nici este bine, nici e consultu a impartí, si „fondulu comunu“ inalienaveru „natiunei romane ort. din Ungaria si Banatu“ este destulu romanisatu si remane originalitatea sa, cu decretete AA. si fpte istoriei. *)

Ioan Arcosi.

Instalarea P. S. S. Episcopului gr. cat. alu Gherlei.

In 18-ale lunei curente c. n. avù, locu precum cetimur in o corespondintia din Gherla publicata in nrulu 63 alu „Gazetei Transilvaniei“ instalarea Pré Santie Sale, parintelui Episcopu greco-catolicu alu Gherlei Dr. *Ioan Szabo*. Cu acésta ocasiune dupa certirea diplomei de denumire a Maiestatii Sale si a bullei de confirmare a Pontificelui Romanu Pré Santi'a Sa tienù o vorbire pastorala in limb'a latina catra Capitlu, Clerulu intregu si poporulu diencesanu, ér romanesce nu vorbì nici unu cuventu. La 2 óre urmà unu prandiu, la carele participara 33 de óspeti. La mésa s'a tienutu numai unu toastu, si acel'a unguresce de catra episcopulu nou instalatu pentru Maiestatile Loru Imperiale si August'a Casa Habsburgica.

Sus amintitulu diariu discuta solemnitatea instalării in articlu de fondu. Din acestu articlu este tragemu urmatórele: „Cand s'a mai auditu, că unu Episcopu romanu greco-unitu sè-se adreseze catra credintiosii sei intr'o limba straina? Limb'a latina ce e adeveratu, nu se pôte numi cu deseverisire straina de limb'a romana, caci este o limba mama a ei, dar pentru aceea totu este straina poporului, pentru că nu o intielege. La romano-catolici limb'a liturgica este cea latina, si totusi de cát ori se adresáza catra poporu preotii romano-catolici facu intrebuintiare de limb'a poporului, ca se fia intielesi. Limb'a latina inse este streina poporului romanu unitu nu numai; pentru că nu o intielege, ci mai vertos, pentru că ea nu e nici cát de pucinu limb'a bisericei sale. Nu de multu a declaratu solemnelu Pré Santi'a Sa capulu bisericei greco-catolice in representatiunea asternuta Maiestatei Sale in caus'a limbei la 9 februarie a. c., că „ierarchia greco-cat. in credinti'a bisericei catolice este intemeiata dupa ritulu grecescu cu limb'a romana, că limba eclesiastica“.

Dupa ce areta apoi, că P. S. Sa cunóisce limb'a romana, si că nu-i erá iertatu a se adrasá in o limba streina catra Cleru si poporu, si-esprima durerea si ingrigirea pentru viitoru si apoi continua:

„Noi scimur, că antecessorii Episcopului Szabo, au tienutu vorbirile loru pastorale numai in limb'a romana, densulu nu pôte invocá dara pentru justificarea sa nici macaru consuetudinea. Apoi credemur, că Prea Santi'a Sa nu ignoráza, că astadi chiar si capetele incoronate se nisuiesc in contactu cu supusii loru, a se folosi cát mai multu de limb'a poporului; cu cátu mai multu trebuie se asteptam acésta dela unu prelatu, care nu numai că intra directu in atingere

cu poporulu seu credinciosu, dér' inca că prelatu romanu are indatorirea de a vorbí in indeplinirea apostolatului seu romanesc si numai romanesc.“

„De unu timpu incóce s'a incubatu in biseric'a romana greco-catolica o directiune forte pericolosa desvoltarii poporului nostru. Calcandu in picioare dreptulu de autonomia alu ierarchie gr.-cat. acésta directiune are tendinti'a de a eliminá cu incetul ritulu grecescu din biseric'a si a-lu inlocui cu celu latinesc, paralisandu prin acésta totodata si limb'a romana bisericésca, care e strinsu legata de ritu. Unu astfeliu de curentu funestu s'a observatu cu deosebire in dieces'a Oradiei si de acolo pare eà voiesc su lu straplante si in dieces'a vecina a Gherlei.“

La fine se mangaia „G. T.“ cu sperantii'a, că procederea observata de noulu episcopu cu ocasiunea instalarii nu este a se aserie unei ure séu antipathii contra limbei romane, si apoi incheia cu cuvintele: „Unu archipastor cu că acésta ar' riscá, cu deosebire la Romanii ardeleni, că in scurtu timpu se remana fara turma. La acésta ar' trebui se cugete seriosu si noulu Episcopu alu Gherlei inainte de a continuá o atitudine atât de nenorocita, că ceea ce a observat'o in diu'a instalarei sale.“

Conchiamare.

Adunarea generala a reuniunei invetiatorilor din tractulu Timisióra-Vinga se conchiamă prin acésta pe diu'a de 29 augustu (10 septembrie st. n.) n. d. m. la 10 óre in Timisiór'a, in locuinti'a subsrisului presiedinte.

On. DD. membri sunt rugati a participa in numeru completu; dd. membrii ai comitetului sunt rugati a se presenta la 8 óre in aceasi di, spre a revede sotocile si a compune ordinea dilei.

Timisiór'a in 21 augustu 1879. st. n.

*Busuic Miu m. p.
not. ad hoc.*

*Paul Rotariu m. p.
presiedinte.*

D i v e r s e .

* Aniversarea nascerii Majestatii Sale ces. reg. apostolice Francisc Iosif I s'a serbatu in diu'a de 6/18 lun'a curenta cu mare solemnitate in tóte bisericele din dieces'a nostra, inaltiandu-se rugatiuni ferbinti pentru indelung'a viétia si sanatatea a Pré Bunului Nostru Suveranu.

* Pré Santi'a Sa, parintele episcopu diencesanu *Ioan Metianu* a retornat dela Budapest'a septeman'a trecuta cu trenulu de Mercuri diminéti'a.

* Chirotonire. Ieri s'a chirotonitu de preotu teologulu absolutu *Alesandru Pele* pentru parochia din B. Lazuri, protopresviteratulu Beiusului.

* Ministrul de interne alu Romaniei, d. *Cogălniceniu* a emis o ordonanta, in carea ordinéza tuturor autoritatilor, cari depindu de ministeriulu de interne, se intrebuintize in corespondentia statului ortografa'a, cu care se publica fóia „Monitoriulu oficialu“, pana cand Academi'a Romana va decide definitiv asupra ortografiei limbei nostre.

* Telegramele din Rom'a anuncia, că sanatatea si puterile papei scadu pe fiacare di. Medicii staruesc, că este neaperatu de lipsa o schimbare de locu. Pap'a inse nu vrea se auda nimicu de acésta si a interdisu atât fratelui săcăsi si cardinalilor de a mai reveni la acésta cestiune.

*) Desi Congresulu din tómn'a trecuta a enunciatu impartirea fondurilor comune diiceselor Aradu si Caransebesiu, totusi nu poteam respinge vocea unui veteran luptatoru alu bisericei si natiunei, si astfelui ne amu semtutu indemnati a publica acestu articlu.

* **Inscrierile la gimnasiulu de statu regescu si scól'a reala din Aradu se voru tiené in dilele 28, 29, 30 si 31 augustu c. n. a. c. dela 9—12 óre nainte de amédi in cancelari'a directiunei.**

* **Alfonso XII,** regele Spaniei va serbá casator'i'a Sa cu Archiduces'a de Austri'a Mari'a Christin'a, dupa cum seriu diurnalele, in 16 noemvre viitoriu.

* **Anunciu scolasticu.** Inscrierile pe anul scolasticu prossimu la institutulu nostru privatu pentru educatiunea si instructiunea fetelor se vor face in 1, 2 si 3 septemb're a. c., ér prelegerile se vor incepe in 9 a-le acestei luni. Aducendu acésta la cunoscintia onorabililor parinti, notificam totodata, că institutulu nostru are dreptulu de publicitate, si in privintia inspectiunei câtu si a organisaioni sale, corespunde intru tóte legilor scolastice, si este de unu rangu cu scólele comunale de fete. Institutulu e provediut si cu unu *convictu*, in care elevele, ce locuescu in partile mai departe in orasius, potu capatá si prandiu, ér elevele din provincia potu avea aici tóta provisiunea. locuintia, viptu, precum si o ingrigire deosebita. Cu privire la *lucrulu de mana*, elevele primescu instructiune deosebita. Informatiuni mai detaiate, damu cu tóta placerea. Sororile Papp, proprietarele institutului (kereszt ucza Nr. 39), La acestu anunciu ne simtimu indemnati a mai adauge din partea nostra că in institutulu Dsioreloru Papp, elevele romane, se impatisiescu si de instructiunea trebuintiosa in limb'a romana si in doctrin'a religiuuei.

* **Demnu de imitatu.** In cas'a de sus a Angliei s'a substernutu o petitiune provediuta cu o multime de subscirieri, in carea potentii se róga, ca sè-se oprésca prin lege, ca tenerii se nu mai fumeze pe strada.

* **Arboarele celu mai mare.** In New-Jork este espusa o parte din unu arbore de o marime cum nu s'a mai vediutu pana aci. Acestu arbore a fost aflatu in o padure din Californi'a. Verfului lui erá ruptu. Cu tóte acestea avea o inaltime de 240 de urme. Trupin'a lui erá la verfu, pe unde erá ruptu de 12 urme in diametru, ér doue ramuri aveau o latime, una de 9, ér alt'a de 10 urme in diametru. Etatea acestai arbore se da cu socotél'a a fi de 4840 de ani. Partea espusa are o periferia de 75 urme, si in diametru o latime de 25 urme. Pe acésta parte potu stá 150 de persone. Pe elu se asta urmatórele mobile: unu pianu, o sofa, mai multe mese si scaune, ér ómenii, cari mergu se-lu véda, se potu misicá cu tóte acestea liberu pe elu.

* **Precautiune nainte de tóte.** In o fóia din Berlin cetimur urmatórele: La unu medicu se infaciá unu evreu, carele se vaietá, că o masea i face crancene dureri. Elu fusese adeca la unu falceriu, că se-i scóta maséu'a bolnava. Falceriulu inse i-rupsese numai corón'a, dar redacin'a remase totu acolo. Mediculu dise, că trebuie scósa si redacin'a. Patientulu se infiorá de durerile, ce-lu astépta. Vediendu acésta mediculu i-spuse, că daca se teme de dureri, elu lu-cloroforméza. Esplicandu-i apoi consecintiele cloroformárii, patientulu scóte din busunariu o punga cu parale. Frapatu de cele ce vedea mediculu i-spuse, că nu este necesariu a-i solvi onorariulu inainte de operatiune. La acésta i-respusne indata patientulu, că nici elu nu a voit u se-i platéscă naiute, a dorit u numai se-si numere paralele, ce le are la sene.

* **Si nebunii au diare.** In as'lulu centralu de alienati din Vien'a a aparutu unu diaru redactatu de directorulu asilului, cu colaboratiunea pensionarilor rei. In primele numere ale acestui diariu se vede o

polemica fórté via, dar plina de curtoasie, intre doi din colaboratorii alienati. D. A.. arata totu ce a gasit ridicolu in monomania colegului seu d. B...., care pretindea că barb'a sa erá de érba si trebuea, prin urmare, se fia udata in fiacare di. D. B.... simtindu-se tare atinsu, respunde, in numerulu urmatoriu, print'r'o disertatiune, pentru a demonstrá că manier'a sa de a vedé e bine fundata si ataca credinti'a absurdă a dlui A...., care nu bea apa din paharu, ci e obligat u a suge ap'a prin midilocul unui puiu, pentru a evitá topirea nasului seu, care erá de zaharu albu. Sar puté pré bine că sistemulu directorului vienezu se aiba resultate fericite. In totu casulu nu i-se va pute imputá, că i-lipsece originalitatea. „R. L.“

* **Spre orientare.** Rugámu pe dnii protopresviteri si inspectorii scolari a intocmi astfeliu trimiterea concurselor, ca se le putem primi celu multu Vineri sé'a. Altcum nu le putem publicá in nrulu mai de aproape, si remanu pe nrulu urmatoriu.

Concurse.

Pre bas'a decisului V. Consistoriu din 27 iuliu Nr. 319 se escrie concursu pentru ocuparea postului de adiunetu la scól'a gr.-or. din comuna Foroticu protopresviteratulu Oravitiei cottulu Carasiului pre langa emeritulu invetiatoriu Andrei Popoviciu pana in 14 septemb're a. c.

Emolumintele sunt: 175 in bani, 10 meti de cuciuru, 5 meti grân si 2 jugere de pamantu. — Recurentii au a trimite cursele loru instruite in sensulu statutului organicu si adresate comitetului parochialu, Dlui protopresviteru Iacobu Popoviciu in Oravita pana la terminulu prefisutu.

Foroticu, 1 augustu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu D. protopresviteru tractualu.

Pentru ocuparea postului de invetiator.u la scól'a nostra confessională rom. gr.-or. din Caransebesiu, in protopresviteratulu Caransebesiului se escrie concursu pana in 30 augustu a. c. st. v.

Cu postulu acest'a este legatu unu salariu ficsu de 300 fl. si jumetate din accidentii. — Doritorii de a ocupá acestu postu au se trimita cursele loru la protopresviteratulu tractualu inzestrante cu urmatórele documinte, si adeca: 1) Atestatu de botezu. 2) Atestatu despre absolvarea preparandie. 3) Testimoniu de cualificatiune. 4) Atestatu despre moralitate.

Caransebesiu in 5 augustu 1879 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu D. protopresviteru Nicolau Andreeviciu.

Se escrie concursu pentru deplinirea posturilor invetatoresci in urmatórele comune din comitatulu Bihorului, inspecotoratulu Cefei, si anume:

1. **Sant Nicolaulu romanu** la a II scóla paralela elementara cu terminu de alegere pe duminec'a din 26 augustu st. v. a. c. Salariulu anualu: 300 fl. v. a., 4 carausii pentru lipsele invetiatorului, $\frac{1}{2}$ din stolele cantorali si cuartiru liberu.

2. **Martihazu**, cu terminu de alegere pe duminec'a din 26 augustu st. v. a. c. Salariulu anualu: a) 76 fl., b) 12 cubule de grân, c) $\frac{1}{4}$ sesiune de pamantu, d)

2 orgii de lemn si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

3. *Coasdu*, cu terminu de alegere pe **29 augustu st. v. a. c.** Salariulu anualu: a) 40 fl. v. a., b) 16 cubule de grâu, c) 6 jugere pamantu, d) 2 gradini de legumi, e) un'a capitia de fénou, f) dela tota cas'a un'a portie de paie si cuartiru liberu.

4. *Gurbediú*, cu terminu de alegere pe **29 augustu st. v. a. c.** Salariulu anualu: a) 100 fl. v. a., b) 24 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu, c) 8 stangeni de lemn pentru invetiatoriu si scóla, d) 6 jugere de pamantu aratoriu, e) pentru cantoratu 5 fl. din banii bisericei, f) stólele indatinate si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Recentii la acestea posturi, recursele sale instruite in sensulu stat. org. alaturandu testimoniu de preparandia si qualificatiune, au a le adresá subsrisului inspectoru scalaru in Berecheiu (Barakony) p. u. Cseffa; ér nainte de alegere a se presentá la s. biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetele parochiali.

In contilegere cu mine **Teodoru Papu** inspect. cerc. de scóle.

Escrissu in sensulu dispusetiunei Vener. Consist. diecesanu de ddto. 16/28. aprilie a. c. Nr. 900 pentru ocuparea postului de invetiatoréa la scól'a de fete din *Curticiú* cu terminu de alegere pe **9 septembre st. v. a. c.** Emolumintele sunt: 300 fl. v. a., 4 orgii de lemn, cortelu liberu si gradina.

Recentele au se documenteze a) cà sunt romane, gr.-orientale, b) cà posedu deplinu limb'a romana si magiara, si cà in acestea sciu serie ortografice, c) despre portarea morala au se produca atestatu dela comit. paroch. subsrisu si de preotimea locala, unde au fost aplicate pana aci, d) testimoniu de calificatiune si se cunóasca perfectu luerulu de mana. Apoi pana la alegere sè-se presinte in comuna, pentru orientarea comitetului de calitatile ce posedu. Recursele adresate comit. paroch. in Curticiú, comitatulu Aradului, cerculu insp. Simandu, sè-se trimita inspeciorelui scolaru Moise Bocsianu la Curticiú. Celea intrande in diu'a alegerie nu se vor primi.

Curticiú, 5/17 augustu 1879.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu **Moise Bocsianu** insp. scol.

Nepotendu-se efectuá alegerea de invetiatoriu in comun'a Ostrovu — din lips'a recentiloru, — se deschide de nou concursu cu terminu de alegere pre **2/14 septembre a. c.** Emolumintele sunt: 1) 250 fl. v. a., 2) pentru pausialu scripturisticu 10 fl., 3) că spese pentru participarea la conferintiele iuveniatoresci 15 fl., 4) 2 jugere pamantu aratoriu, 2 jugere livada — pretiuitu in 50 fl. — 5) 1 jugeru gradina intrav., 32 m. cub. de lemn, si cuartiru liberu. Recentii sub durat'a concursului, au a se presentá la biserica, spre a dovedi desteritatea ce o posedu in cantari si tipicu; éra recusele proovediute cu documentele necesarie a le espédá la adres'a inspectorului de scóle — per Kápolnás in Bacamezeu.

Ostrovu, 5 augustu 1879.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu **Laurentiu Barzu** inspectoru de scóle.

Ne reesindu nici unu concurrentu alesu de preotu la vacanta parochia gr.-or. din comun'a *Zsen'a*, in protop. Lugosiului, cottulu Carasiului, se escrie de nou concursu, cu terminu pana la **2 septembre vechiu a. c.** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele parochiale si conditiunile pentru recenti sunt totu cele publicate in fóia acésta sub Nr. 16 etc. din anulu curinte.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu D. protop. tractualu.

Pentru statiunea invetiatorésca de a 2 clasa din comun'a *Broscenlu*, protopresbiteratulu Oravitie, Cottulu Carasiului se escrie de nou concursu pana in **2. septembre a. c.** Emolumintele sunt:

1. Salariulu invetiatoreescu in bani	250 fl.
2. Pentru cortelu	50 „
3. Pentru lemn, din care si scól'a are a se incaldi	60 „
4. Ca spese pentru conferintiele invetiatoresci	10 „
5. Pentru scripturistica	8 „

La olalta 378 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si adresá recusele instruite conform statutului organicu, cu atestatele necesare comitetului parochialu, si a le trimite D. Protopresviteru Iacobu Popoviciu in Oravit'a pana la terminu prefisatu.

Broseniu in 34. Iuliu 1879.

Comitetul parochialu.

In contilegere cu dlu protopresviteru tractualu.

Prin dispusetiunea Venerabilului Consistoriu diecesanu din Aradu ddto $\frac{17}{29}$ maiu a. c. Nrulu 1030. Plen. ordinandu-se deplinirea protopresbiteratului Aradului, devinutu vacantu prin mótea protopresviterului de buna aducere aminte Ioanu Ratiu, — se deschide concursu cu terminu pana la **9/21 septembre 1879.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt

1) Din protopresviteratu:

- a) dela tota cunun'a câte 2 fl.;
- b) dela fiacare preotu unu sinicu de grâu.

2) Din parochi'a Aradului:

- a) sessiune parochiala in natura;
- b) birulu preotescu in bani 300 florini;
- c) dotatiune actuala dela orasiulu lib. regescu Aradu 285 florini;
- d) dupa functiunele parochiali cuvenítele venite stolari.

Recentii au se atesteze, cà pe langa sciintiele teologice au terminat cele juridice ori filosofice, seu barem cà sunt absoluti de gimnasiu.

Se pretinde dela fiacare se arate, cà e binemeritatu prin unu serviciu mai indelungatu pe terenulu bisericescu si scolaru, fia ca protopresviteru, ca parochu ori ca profesoru.

Recursurile proovediute cu documentele necesari si adresate comitetului protopresbiteralui Aradului, — sè-se trimita pana la terminu de mai sus Comisariului Consistorialu, preonoratului Domnu Ioanu Tieranu protopresviteru in Lippa (Lippa.)

Datu in Aradu, la 29 iuliu (10 augustu) 1879.

Pentru comitetul parochialu:

Ioanu Tieranu
comisariu consistorialu.

Ioanu Cióra m. p.
notariulu comitetului.

Pe vacanța statuinei invetiatorășca din Bucovetiu prevediuta cu emolumintele anuale de: 136 fl. 50 cr., 5 fl. pentru scripturistica, 10 fl. pentru conferintie, 5 fl. pentru pomarit, 3 fl. pentru compunerea societății cultului, 30 cr. dela inmormentari, 20 chible de grau, 20 chible de cucuruzu, 11 $\frac{1}{2}$ orgii de lemn (din care are să se incalde și scol'a) și 69 fl., 7 jugere de pamentu, cortelul liberu cu gradina de legumi, se deschide concursu pana in 19. augustu a. c., pana cand recurintii, carii debue se posiedă și cunoșcintia limbii magiare, se avisăză a-se prezenta in biserică, in vre-o duminică său serbatore spre documentarea dezerteratii sale in cantare și tipicu, și a substerne recursele loru provediute cu testimoniu preparandialu si de calificatiune inspectorului de scole Meletiu Dreghiciu in Timisora.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine **Meletiu Dreghiciu**, prot. Timis.

Pentru statuinea invetiatorășca gr.-or. dela scol'a II din comun'a Siepreusiu, — inspectoratulu Siepreusiului, — prin acésta se scrie concursu cu terminu de alegere pe 19 augustu a. c.

Emolumintele sunt: 1. In bani gata 340 fl., 2. 16 magie de fénă in natura, 3. 12 stangeni de lemn, din care are să se incaldește și scol'a, 4. recusite de scrisu dupa recerintie, 5. diurne pentru conferintie și 6. cuartiru și grădina de legumi.

Doritorii de a fi alesi in acésta statuine, au să substerne recursurile loru instruite in intielesulu statutului organicu la subsemnatul inspectoru scolaru pana la 15 augustu, in Siepreusiu (Seprös).

Dela recurrenti se mai poftesce celu pucinu doue clase gimnasiale; precum și de a se prezenta in vre-o Dumineca său serbatore la facia locului in sănta biserică, pentru de a-si areta dezerteritatea in cantu.

Siepreusiu 29 iuliu 1879.

Mihaiu Sturza
inspectoru scol.

Co'ntielesu cu **Comitetulu parochialu**.

Nepotendu-se indeplini statuinea invetiatorășca a clasei a III din comun'a Sieitinu, prin alegerea publicata și defipta in făia „Biserica și Scol'a“ de sub numerii 11, 12 și 13 pe 25 martie (9 aprilie) 1879 din cauza: că numai unul au recursu, deci prin acésta se publica din nou concursu pe 26 augustu a. c. st. v. in care di se va tienă si alegerea. Emolumintele sunt: in bani 100 fl. v. a., pentru 6 orgii de lemn 60 fl., pentru cuartiru 40 fl., scripturistica 6 fl., și 15 jugere pamentu estravilanu; pentru incalditulu scoliei comun'a separatu se ingigiesce. — Doritorii, cari voescu a fi alesi au a-si trimitre recursurile instruite cu documintele prescrise in statutulu organicu, se fia deprinsi binisioru in limb'a magiare, adresate comitetului parochialu, se le trimita subsemnatului inspectoru in Sieitinu; in diu'a alegerei recursurile nu voru fi primite, in decursulu publicării in vre-o Dumineca său serbatore a se prezenta in biserică, de a-si areta præsa in cantari si tipicu.

Sieitinu, 29 iuliu (10 augustu) 1879.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea mea **Teodoru Popoviciu** insp. scol.

Conform decisului Venerabilului Consistoriu eparchialu gr. orient. din Aradu dñ 17/29 mai a. c. Nr. 1133 B. se scrie concursu pe parochia a două de nou sistemisata din Ecica-romana impreunata cu urmatorele emoluminte: Stol'a usuata dela jumatatea populatiunei romane gr. orient. din comună, care face anualmintea dela 280 case circa 400 fl. v. a. si birulu 60 metri grau. Pe langa aceste 300 fl. v. a. si cortelul liberu dela comună pentru care alegandulu parochu va avea a funcțiună si că invetiatoru in scol'a a două.

Asemenea se scrie concursu si pe capelani'a langa persoña veteranului parochu de acolo Chirilu Magd'a pe langa folosirea de jumetate din intregu beneficiul parochialu a veteranului parochu, si anume: din sessiunea parochiala, stol'a si birulu dela 280 case.

Doritorii de a ocupă vre un'a din aceste statuini sunt avisati a-si substerne petitiunile ajustate cu documintele prescrise in statutulu organicu, Dlui protopresviteru tractualu Vincentiu Sierbanu in B. Comlosiu (cottulu Torontalu) pana la 2 septembrie a. c., in care dina se voru efuptui si alegerile, cerindu-se dela recurrenti calificatiunea prescrisa pentru parohie de frunte.

Ecica-romana in 20 iulie 1879.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu protopresviterulu tractualu.

Comitetulu parochialu din comun'a Mandrulocu pe basă hotărirei sale, avute in 29 iuliu 1879 st. n. cu acésta scrie si publica concursu pentru deplinirea statuinei invetatoresci din locu, carea a devenită vacanta prin mórtea invetatoriului Teod. Suciu. Terminulu pentru alegerea invetatoriului este hotarit pe 29 augustu a. c. st. v. adeca: pe diu'a serbatorei taerei capului S. Ioanu betezatoriului. Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 1. Salariu in bani gata 170 fl. v. a. 2. 12 jugere de 1200 stang. patrati pamentu aratoriu de clas'a prima. 3. 12 orgii de lemn din care se incaldește și scol'a. 4. Doue curetisice in estensiune de 1 jugeru catastralu. 5. Un'a canepisice in estensiune de 400 patr. stengeni. 6. Un'a fănetă in estensiune de 900 patr. stengeni. 7. Intravilanu la scola pentru legume in estensiune de 825 patr. stang., cortelul liberu cu doue odăi, stalau si camara. Doritorii de a ocupă acestu postu au a documenta calificatiunea prescrisa in statutulu organicu, si că au portare morala buna; recursele loru astfelui instruite, adresate catra comitetului parochialu din Mandrulocu sunt a se trimite pana la terminulu alegerei Reverendissimului Domnului Iosifu Goldisiu, protosincelu si inspectoru tractualu de scole in Aradu. — Recurrentii cari voru documenta in recursele loru mai multa calificatiune, său că, că invetatori in functiune deja sunt bine-meritati pe terenulu invetamentului deschilinitu voru avea preferintia la alegere; toti aceia cari recurgu, nainte de terminulu alegerei au a se prezenta odata in biserică din Mandrulocu, pentru a-si areta dezerteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Datu din siedint'a comitetului parochialu tienuta la 29 iuliu a. c. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine **Iosifu Goldisiu** protosincelu inspectoru de scole.

In anulu trecutu 1878 simtiendu-se ambii nostri preoti neputintiosi, in contielegere cu sinodulu parochialu au cerutu, si Venerabilulu Consistoriu li-a acordatu unu capelanu, cu aceea: că dupa devenirea in vacantia a unei din cele doue parochii, capelanulu se devina ca parochu in oficiulu si beneficiulu parochiei veduvite.

In lun'a trecuta incetandu din viétia unulu dintre cei doi parochi de atunci, Terentiu Dimitrescu: pe bas'a celor de sus, capelanulu aplicatu in anulu trecutu urméra in parochia lui.

Deórece inse celalaltu parochu Niceforu Atanascoviciu aflatoriu in viétia, este atât de betranu si neputintiosu, încât de aprope doi aui nu pôte implini nici o functiune preotiesca; ér fostulu capelanu Stefanu Tamasdanu pre langa tóte silintiele sale, precum insusi dechiară, singuru nu este in stare a implini fara scadere functiunile preotiesci, la o comuna cu aprope 6000 de suflete, cum este comun'a **Pecica**: pentru că poporulu se nu sufere scadere in cele sufletesci, sub-scrisulu comitetu parochialu decretandu indeplinirea capelaniei ce prin inaintarea capelanului Stefanu Tamasdanu devine vacanta, pentru ocuparea ei escrie concursu pana la **26 augustu a. c.** cu emolumintele urmatòrie:

1. Intregu birulu si stolele dela capelani'a ce a fost a capelanului Tamasdanu; preste acést'a avendu si prospectulu de a capetá o sessiune parochiala la ocasiunea segregàrii aflatòre in curgere.

2. Un'a a trei'a parte din sessiunea parochului neputintiosu Atanascoviciu.

3. Un'a a trei'a parte din birulu si stolele din parochia' aceluiasi.

Tóte acestea dau unu venitul securu de celu putin optu sute floreni.

Dela recurenti se cere se fia nascuti romani gr.-or. si se poséda calificatiunea prescrita pentru parochiele de frunte, pentru că devenindu carev'a parochia vacanta, are se urmeze de parochu in aceea. Se mai cere ca recurentii sé-se prezinté in vre-o Dumineca ori serbatòre la biseric'a de acolo, pentru a-si areta desteritatea in cantare si cuventare.

Pecic'a, din siedintia comitetului parochialu, tienuta in 15 iuliu 1879.

Teodoru Dragosiu
presedinte.

Stefanu Tamasdanu m. p.
notariu si subscriptoriu de nume.

Cu scirea si invoreea mea **Iosifu Goldisiu** protosincelu adm. protopopescu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a gr.-or. din **Harmadi'a** in protop. Lugosiului, cottulu Cerasiului; se escrie concursu pana in **26 augustu a. c. st. v.**, in care di va fi si alegerea. Emolumintele sunt: 140 fl. v. a. salariu annualu, 25 meti de cucuruzu in bobe, 8 orgii de lemn, din care are a se incaldi si scól'a, cortela liberu si $\frac{1}{2}$ jugeru gradina. — Recurrentii au a adresá cursele loru timbrate si instruite in sensulu stat. org. bis. catra sinodulu parochialu din Harmadi'a si a le trimite dlui protopresbiteru Georgiu Pesteanu in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dl prot. districtualu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu dela scól'a confessionala gr.-or. rom. din **Partosiu**, protopresbiteratulu Ciacovei, cottulu Torontalu, se escrie concursu, cu terminu pana la **26 augustu a. c. st. v.** in care di va fi si alegerea. Emolumintele sunt: In bani gata 130 fl., 30 meti grâu, 10 meti cucuruzu, 2 orgi lemnne pentru invetiatoriu, 6 orgii de paie pentru scól'a, $\frac{3}{4}$ jugere pamantu aratoriu, 6 fl. scripturistic'a, 6 fl. conferintiele, 10 fl. familiariu, 20 cr. dela un'a inmormantare, cortelu libern bunu cu 2 chilii, un'a cuina si camara, in edificiulu nou alu scólei. — Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt poftiti a-si trimite recursurile pana la terminulu susu mentionatu, prin D. protopresbiteriu subscrисului comitetu, documentate cu testimoniu despre absolvirea preparandie, séu teologiei, cu atestatu că au absolvatu 4 clase gimnasiale, cu atestatu de eualificatiune si de moralitate, se fie cantoru bunu, aretandu-se in vr'o Dumineca, séu serbatòre in s. bisericu, si se cunoscă perfectu limb'a magiara.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

In intielesulu ordinatiunei Venerabilului Consistoriu din 24 maiu Nr. 482 se deschide concursu: I. Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Chiscou** cu filialele Magura si Valé-negra super. protopopiatulu Meziadului cu terminu pre **12 augustu a. c. st. v.** acârei emolumente sunt: 100 fl. bani gata, 10 cubule bucate: grâu si cucuruzu, 10 orgii de lemn, din care are sé-se incaldiésca si scól'a, si dela 200 numere de case tóta cas'a unu fuior si o portia de fenu, cuartiru liberu si gradina de legumi.

II. Pentru statiunea invetiatorésca **Budurésa** cu fil'a Carbunariu, protopopiatulu Meziadului cu terminu pre **15 augustu st. v.** Emolumintele sunt: 140 fl., patru orgii lemnne, venitulu de cantoratu dela bisericu si ingropatiuni unde sunt 240 numere, cuartiru liberu si gradina pentru legumi. — Doritorii de a ocupá vre unulu din aceste posturi sunt avisati a-si trimite cursele instruite in intielesulu legilor la subscrисulu inspectoru si prot. in Rézbanya, pana la terminulu defiptu in care di va fi si alegerea, — intielegandu-se se fia preparandu absolutu. —

Comitetulu scolasticu.

In contielegere cu mine **Petru Sabău** inspect. scol.

Pe vacant'a statiune invetiatorésca din **Medvesiu** indiestrata cu emolumintele anuali: 118 fl. 70 cr. 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 8 stangeni de lemn, din care are a se incaldi si scól'a, 12 fl. pentru conferintiele invetatoresci, 6 fl. pausialu de scriere, 50 cr dela o ingropatiune, 5 jugere pamantu aratoriu, cortelu liberu cu gradina de legumi, se escrie concursu pana in **15 augustu 1879**, pana cand recurrentii, cari debue se poséda si cunoscintia limbei magiare, se aviséza a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatòre in bisericu spre documentarea desteritatii sale in cantari si tipicu, si a substerne cursele loru provediute cu testimoniu preparandialu si de eualificatiune inspectorului de scôle Meletiu Dreghiciu in Timisiór'a.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **M. Dreghiciu** m. p. prot. Timis.